

Životopis

Narodila jsem se 7. listopadu 1936 v nemocnici v Havlíčkově Brodě, kde naši tehdy bydleli. V té době ale už stavěli rodinný domek ve Žďáře – tehdy platil oficiální název Město Žďár – konkrétně na Horní ulici, kam jsme se nakonec přestěhovali.

Prožila jsem zde krásné dětství. Hned za naším domem byly dva rybníky. Tomu menšímu, hned za naším plotem, se říkalo Dolňák. Ten větší, který byl výš, se označoval jako Horňák. V létě jsme se v nich koupali a v zimě, pokud řádně zamrzly, jsme na nich bruslili. Kluci tu hráli hokej. Žďár byl za mého dětství malé městečko, bylo zde tehdy hodně soukromých zemědělců i dosti sedláků. Polnosti byly hned za humny městečka.

Na dětství vzpomínám moc ráda. Bylo nás v ulici hodně dětí v podobném věku. Bylo blízko i do lesa, kam jsme každé prázdniny chodili na borůvky a později jsme sem jezdili žebříňáčkem i na šišky. Do školy jsem šla v roce 1943, byla nedaleko od nás na náměstí. Tehdy byla obecná škola rozdělená na dívčí a chlapeckou – obě však byly v jedné budově. Po pěti letech jsme pokračovali na škole měšťanské, rovněž rozdělené na dívčí a chlapeckou. Jednou týdně jsme chodili na dvě hodiny do sokolovny, kde jsme dostávali úkoly na doma.

Jako dítě jsem také byla členkou skautu, kde nás učili, jak být platným a odpovědným členem společnosti, ve které má každý mladý člověk svou roli a zodpovědnost. Schůzky jsme měli pravidelně jednou týdně. O prázdninách jsme měli tábor v přírodě, kde jsme spali ve stanech a učili se nejen samostatnosti, ale i jak pečovat o přírodu a jak ji chránit. Ze skautu jsem si převzala hodnoty i do běžného života. S blížícím se koncem války se do budovy školy nastěhovali němečtí vojáci. Po uzavření míru se fronta dala do pohybu a od 8. května ustupovaly masy německých vojáků od Brna a Olomouce. Procházely i Žďárem. K nim se přidali právě i vojáci doposud ubytovaní v naší škole. Tento nelehký čas jsme přečkali u nás ve sklepě, kde tatínek v jedné velké místnosti navrstvil na betonovou podlahu dřevěné piliny a přikryl je starými koberci, takže jsme to těžké období přečkali v relativním klidu a bezpečí. Okna domu však skončila vysklená a ve zdech v přízemí zůstaly náboje ze střelby. Do vyhnání Němců zasahovali Rusové města leteckými údery, během kterých zničili mnoho domů. O život přišlo také mnoho Žďáráků.

Po skončení války přišla změna režimu a vykonstruované procesy 50. let, během kterých jsme ve škole dostali za úkol vyškrtat z učebnic jméno jednoho z odsouzených - Rudolfa Slánského - a svým způsobem tak potvrdit jeho odstranění z historie.

Po měšťance jsem chtěla jít na střední pedagogickou školu do Jihlavy. Třídní učitel mi ale sdělil, že se tam určitě nedostanu a nedostanu se ani na žádnou střední školu ve Žďáře, a to z toho důvodu, že tatínek vlastnil soukromou firmu. Dle tehdejšího režimu to byl tedy vykořisťovatel a kapitalista. Učitel mi proto doporučil, že by pro mě měla být celkem jistou možností Vyšší stavební průmyslová škola v Havlíčkově Brodě. Tam jsem se dostala a dojížděla jsem tedy další 4 roky do Havlíčkova Brodu. V prvním ročníku nás bylo pět dívek, ale k maturitě jsme se probojovaly tři. Učení mě bavilo a později, když už jsem ve stavebnictví i pracovala, jsem nikdy po jiné práci netoužila.

Po maturitě jsem nastoupila na umístěnku do Okresního stavebního podniku ve Žďáře, kde jsem nejdříve pracovala jako projektantka, později jako přípravářka a nakonec i jako stavbyvedoucí. V roce 1959 jsem se provdala za lesního inženýra Eduarda Pohanku a postavili jsme spolu domek na Vysočanech. Manžel dojížděl do práce nejdříve do Přibyslavi na správu lesů a později na polesí Račín. Pohankovi, tedy rodiče mého manžela, měli velké hospodářství včetně pily a mlýna (pila ani mlýn však již nefungovaly). V době našeho sňatku však již bylo vše znárodněno a hospodářství provozoval státní statek, kde rodiče mého manžela pracovali. Maminka krmila krávy, tatínek byl zootechnik.

Naši tři synové měli (stejně jako já kvůli prarodičům vykořisťovatelům) obtíže dostat se na školy, na které chtěli. Nejstarší syn Karel chtěl jít na Střední veterinářskou školu do Kroměříže. Příjímací zkoušky udělal, na školu se však nedostal. Šel proto na zemědělské učiliště do Bystřice nad Pernštejnem. Další syn Eduard se po dokončení jedenáctiletky hlásil na vysokou školu, na historii, kam se i přes dobré výsledky přijímacích zkoušek rovněž nedostal. Ve školství bylo zrovna málo učitelů, a tak mu bylo doporučeno hlásit se na vysokou školu pedagogickou v Brně, kam se i dostal. Nejmladší syn Vít se ze zkušenosti staršího bratra poučil a přihlásil se na pedagogickou fakultu do Olomouce, ze které později přestoupil na filozofickou fakultu, kde studoval angličtinu. Toto se dozvěděl náš soused, komunista, který k nám přišel zjišťovat, proč můj syn studuje angličtinu (proč ne třeba ruštinu). Řekla jsem mu, že se chce zřejmě angličtinu naučit, ale aby se na to zeptal syna. Také se mě ptal, jak to máme s vírou. I to jsem mu vysvětlila. (Manžel a jeho rodina byli katolíci, kteří pravidelně chodili do kostela. Já jsem byla evangelička a do kostela jsem tedy nechodila, jelikož zde tehdy žádný evangelický nebyl.)

Do důchodu jsem pracovala na stavebním podniku, na nějakou dobu také v Okresním bytovém družstvu a následně znova na stavebním podniku. V prosinci roku 1988 můj muž předčasně zemřel při autonehodě. Jel z práce domů, usnul za volantem a naboural do stromu. Poté se mí synové oženili a já zůstala doma sama, proto jsem si tedy pořídila společnost: malého německého pinče, Bobinku. Bobinka byla mou láskou, skoro jako vlastní dítě, chodily jsme na výstavy a na dlouhé túry s mojí sestrou Janinkou. Ty túry jsem si moc užívala. Zážitky z nich jsem si psávala do deníků. Po první Bobince přišla Bobinka druhá, lišila se pouze tím, že jí ouška visela dolů a nebyla vztyčená do pozoru. S druhou Bobinkou jsme žily o něco méně akční život, ona ráda jedla a já ji ráda rozmazlovala, takže vyrostla do kulatější formy než její předchůdkyně. Tato má láska nás opustila nedávno. Teď trávím čas doma se svými dvěma kočičkami, Jepinkou a jejím koťátkem Bobunkou. Jestli je něco v mém životě opravdu silné, tak je to právě má láska ke zvířátkům, ať už k pejskům, kočičkám, slepicím či k huse Julince, která taky dlouho obývala naši zahradu. Věřím, že to, co má 4 pacičky a čumáček, je nejlepším lékařem.

Dnes je to již 37 let od smrti mého muže, který se svobody již nedožil. Žijeme v demokracii, která je ale ohrožovaná stále. Je třeba žít čestně, poctivě pracovat a být tolerantní k ostatním, ale stát si za svými názory.